

VÄLIKYSYMYS 2/2010 vp

Reumapotilaiden hoidon sekä terveydenhuollon tason turvaaminen

Eduskunnalle

Reumasairaala on kehittynyt toiminnan käynnistymisvuodestaan 1951 lähtien reumatautien vaativan erikoissairaanhoidon, kuntoutuksen, koulutuksen ja tutkimuksen osaamiskeskukseksi. Sairaalan ansiosta suomalainen reuman hoidon taso on ollut maailman huippua. Reumasäätiön sairaala on saanut jo vuonna 2005 laatupalkintokilpailussa Recognised for Excellence in Europe -tunnustuksen toimintansa ja tulostensa erinomaisuudesta ensimmäisenä sairaalana Suomessa.

Erityisen tärkeä sairaala on ollut reumalasten hoidossa. Reumasairaala on myös tunnettu taitavasta reumaortopediasta vaikeissa taudin muodoissa. Onnistunut reumaleikkaus voi palauttaa potilaan täysin työkykyiseksi, kun taas puutteellisella ammattitaidolla tehty reumaleikkaus aiheuttaa työ- ja toimintakyvyttömyyttä, inhimillisiä kärsimyksiä ja suuria kuluja yhteiskunnalle.

Reuman sairaalan ajautuminen konkurssiin on kansallinen häpeä ja suuri menetys vaativaa erikoissairaanhoidon ja kuntoutusta tarvitseville potilaille. Heinolan kannalta se merkitsee useiden satojen työpaikkojen menetystä jo entuudestaan korkean työttömyyden alueella.

Hallituksen päättämättömyyttä osoittaa se, ettei se tehnyt mitään konkurssin estämiseksi ja Reumasairaalan toiminnan jatkamiseksi. Ministeriössä oltiin tietoisia sairaalan vaikeuksista jo useita vuosia. Viime vaiheessa konkurssi olisi ollut vältettävissä kahden miljoonan euron lisärahoituksella. Sen avulla olisi saatu aikalisä, jonka avulla olisi voitu turvata hoidon piirissä olevien potilaiden kuntoutus ja hoito sekä miettiä pysy-

vämpiä ratkaisuja sairaalan osaamisen säilyttämiseksi. Vuoden 2010 aikana olisi tehty valtakunnallinen kokonaissuunnitelma, jossa olisi huomioitu reumapotilaiden vapaus valita hoitopaikkansa Suomessa sekä reumaortopedian keskittäminen muutamiin yliopistollisiin sairaaloihin sekä Reumasairaalaan. Nyt kuviteltiin, että asiat saadaan organisoiduiksi yön yli.

Jo useiden vuosien ajan sairaanhoitopiireillä on ollut talousvaikeuksia, jotka johtuvat suurelta osin leikkauksista kuntien valtionosuuksiin. Sairaanhoitopiirit ovat vähentäneet potilaiden lähettämistä Reumasairaalaan. Vain harvat potilaat ovat jaksaneet käydä kaikki valitusasteet läpi ja saaneet maksusitoumuksen Reumalle. Tätä voi kaikella syyllä pitää täysin epäinhimillisenä kohteluna ja potilaiden "kyykyttämisenä".

Reumasairaala on ollut myös johtava reumapotilaiden kuntoutuslaitos. Kela on vähentänyt reumapotilaiden kuntoutusta Reumasairaalassa. Kela on keskittänyt lapsipotilaiden kuntoutuksen Reumasairaalaan. Aikuispotilaiden osalta Kelaa sitovat kilpailutus- ja hankintalait. Tämän seurauksena Reumasairaala on menettänyt osan Kelan kuntoutuksesta muille hoitaville kuntoutusyksiköille.

Parasta kuntoutusta vakavasti sairaalle reumapotilaalle on reumaortopedinen leikkaus, joka mahdollistaa liikkumisen. Nyt Suomessa reumapotilaalle annettava kuntoutus erotetaan omiin laitoksiin kauaksi reumaortopedisiä leikkauksia tekevästä sairaaloista. Se, mikä oli jo keskitetty

Reumasairaalaa, pirstaloidaan moniin yksiköihin.

Hallitus olisi voinut hyvissä ajoin asetuksin vahvemmin ohjeistaa vaativan hoidon keskittämistä Reumasairaalaa.

Hallituksen taholta on vakuutettu, että reumapotilaat kyetään jatkossa hoitamaan eri keskussairaaloissa. Sairaalan alasajo on kuitenkin ollut hallitsematonta. Konkurssipäätöksen jälkeen niin potilaat kuin lääkäritkin ovat olleet täysin epätietoisia siitä, kuka jatkossa hoitaa vaativan laitostuntoutuksen, lääkehoidot tai sovitut leikkaukset. Varmasti osa Reumasairaalan osajista siirtyykin sairaanhoitopiireihin hoitamaan reumapotilaita. Mutta osa huippuosajista voi siirtyä myös yksityissairaaloihin, jolloin hoidon saaminen riippuu potilaan varallisuudesta. Hallitus ei anna arvoa vaativan terveydenhuollon osaamiskeskittymälle. Tämä on merkillistä, sillä erityistä osaamista vaativien hoitojen keskittäminen mainitaan sekä hallitusohjelmassa että hallituksen puolivälikatsauksessa.

Asia on keskeinen osa myös Paras-hanketta. Erityisen vaativassa hoidossa osaaminen on luonnollisesti sitä parempaa, mitä enemmän potilaita hoidetaan. Osaamiskeskuksessa hoidon korkea taso kehittyi moniammatillisen yhteistyön kautta ja siirtyy nuoremmille lääkäreille ja hoitajille huippuosajien opastuksella. Jos hoito hajutetaan useampaan yksikköön, on hoidon tason lasku väistämätöntä. Vaikeaa reumaa sairastavien potilaiden leikkaukset ovat niin vaativia, että niiden keskittäminen olisi edelleen välttämätöntä.

Reumasairaalan toimintatapa on ollut potilaiden tarpeista lähtevä, heidät ja heidän perheensä

kokonaisvaltaisesti huomioiva. Sen hoidoista on tehty kansainvälisesti arvostettua tutkimusta 60 vuoden ajan. Se on kouluttanut valtaosan Suomen reumaosajista. Tällaisia osaamiskeskuksia pitäisi Suomessa olla myös muille sairausryhmille. Toimintamallina se olisi myös kansainvälisesti levitettävissä.

Reumasäätien sairaalan häpeällinen lopettaminen koskettaa kipeästi reumapotilaita ja heidän omaisiaan. Tapauksella on kuitenkin laajempi terveystaloudellinen ennakkotapauksen luonne. Hallitus osoittaa saamattomuutta ja haluttomuutta turvata korkeatasoinen, kaikkien saatavilla oleva terveydenhoito.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, että Reumasairaalan monialainen korkeatasoinen erikoissairaanhoito ja kuntoutus voi jatkua,

miten erityisesti lapsipotilaiden osalta aiotaan varmistaa, että lapset ja nuoret saavat samasta keskitetystä paikasta niin erikoissairaanhoitoa kuin myös Kellan maksamaa lasten ja nuorten kuntouttavaa hoitoa eri puolilla valtakuntaa ja

miten hallitus aikoo turvata jatkossa terveydenhuollon korkean osaamisen myös muiden erityisen vaativaa hoitoa tarvitsevien potilaiden kohdalla?

Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 2010

Päivi Räsänen /kd
Sari Palm /kd
Leena Rauhala /kd
Tarja Tallqvist /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Toimi Kankaanniemi /kd

Bjarne Kallis /kd
Raimo Vistbacka /ps
Pentti Oinonen /ps
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
Pietari Jääskeläinen /ps
Pertti Virtanen /ps

Antti Vuolanne /sd
Saara Karhu /sd
Tuula Väättäinen /sd
Anneli Kiljunen /sd
Sirpa Paatero /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Päivi Lipponen /sd
Valto Koski /sd
Raimo Piirainen /sd
Susanna Huovinen /sd
Johannes Koskinen /sd
Reijo Kallio /sd
Satu Taiveaho /sd
Matti Saarinen /sd
Pia Viitanen /sd
Jacob Söderman /sd
Lauri Kähkönen /sd
Jouko Skinnari /sd
Reijo Laitinen /sd
Pauliina Viitamies /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Kari Rajamäki /sd
Rakel Hiltunen /sd

Eero Heinäluoma /sd
Jukka Gustafsson /sd
Ilkka Kantola /sd
Tuula Pelttonen /sd
Krista Kiuru /sd
Katja Taimela /sd
Matti Ahde /sd
Tarja Filatov /sd
Annika Lapintie /vas
Merja Kyllönen /vas
Erkki Virtanen /vas
Martti Korhonen /vas
Veijo Puhjo /vas
Matti Kangas /vas
Mikko Kuoppa /vas
Unto Valpas /vas
Minna Sirnö /vas
Pentti Tiusanen /vas
Kari Uotila /vas
Markus Mustajärvi /vas
Matti Kauppila /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas